

Leven in het licht van de wederkomst

Leven in het licht van de wederkomst

Scholten Uitgeverij

COLOFON

Leven in het licht van de wederkomst

Ds. Dick Langhenkel

© 2020 Scholten Uitgeverij BV
Burgemeester Drijbersingel 25c
8021 DA Zwolle
info@scholtenuitgeverij.nl
www.scholtenuitgeverij.nl

Omslagontwerp: Levi Reinds
Binnenwerk opmaak: Piet Versteeg
Tekstcorrectie: Marije de Faria / Jan Meints
Drukwerk: Drukcase
Eerste druk, september 2021
ISBN: 978-90-831546-9-5
NUR: 707

Voor de Bijbelgedeelten in dit boek is gebruikgemaakt van de NBG-vertaling van 1951.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

INHOUD

Inleiding	7
1. Het normale christelijke leven	13
2. Herhaling van de dagen van Noach?	31
3. Onderwijs van Jezus voor de laatste dagen	41
4. Waar we onze aandacht op moeten richten	57
5. Wat we scherp moeten zien	71
6. Hoe kunnen wij ontsnappen aan het oordeel?	87
7. Is de Openbaring van Jezus Christus aan Johannes een moeilijk boek?	103
Leestips bij hoofdstuk 1	112
Leestips bij hoofdstuk 2 en 3	118
Leestips bij hoofdstuk 4 tot en met 18	124
Leestips bij hoofdstuk 19	150
Leestips bij hoofdstuk 20	158
Leestips bij hoofdstuk 21 en 22	165
8. Slotwoord	177

Inleiding

Mijn vorige boek ging over de vraag of wij thans leven als in ‘de dagen van Noach’. Tot mijn verbazing is dit boek goed ontvangen. Als Jezus in Zijn profetische rede zegt dat de dagen van Zijn terugkeer een herhaling zullen zijn van het verleden – dat wil zeggen: de dagen vóór de zondvloed – dan zegt Hij erbij: ‘... en zij bemerkten niets’ (Matt. 24:39). Ik was bang dat dit ook zou gelden voor de inhoud van dat boek. Het tegendeel blijkt waar te zijn. Uit de reacties die ik mocht ontvangen, bleken meerdere christenen net als ik al enige tijd bezig te zijn met deze vraag. Ook zij vroegen zich af of wij misschien nu al ‘als in de dagen van Noach’ leven. Ik heb dus slechts verwoord wat al langer in hun harten leefde. Mogelijk is het daarom nu de tijd om een belangrijke vraag, die ik in mijn vorige boek slechts aangestipt heb, de volle aandacht te geven. Dat betreft de vraag naar onze manier van leven in de eindtijd en hoe we kunnen standhouden. Die eindtijd wordt door Jezus beschreven als ‘de dagen van Noach’. Nauwkeuriger omschreven: deze dagen vormen de eindfase van de eindtijd, want de eindtijd is eigenlijk al begonnen met Pinksteren. Heel de Bijbel laat ons zien dat deze eindfase niet alleen een bijzondere, maar ook een snel veranderende tijd zal worden. Een tijd die veel van Gods kinderen zal vragen, in die zin dat zij mogelijk moeten omschakelen naar een geheel andere instelling en levensstijl. Volgens de

profetie zullen de omstandigheden steeds sneller veranderen. Hoe zullen wij leven in die snel veranderende wereld? En hoe zullen wij standhouden? De dagen van Noach, in de tijd vóór de zondvloed, waren honderdtwintig jaar van uitstel voordat het oordeel aan de toenmalige wereld voltrokken werd (Gen. 6:3). In die jaren leefden de volken al onder het onafwendbare besluit van Gods oordeel. Hij stelde dit oordeel slechts uit om nog zoveel mogelijk mensen tot bekering op te roepen. Voor Noach betekende de aankondiging van het naderende oordeel een radicale omschakeling van leven en werken. Hij moest een voor allen zichtbaar teken oprichten met de bouw van de ark. Enerzijds als middel tot redding, anderzijds als zichtbaar teken dat het oordeel onafwendbaar was.

In mijn vorige boek heb ik verteld en onderbouwd waarom ik geloof dat wij mogelijk nu opnieuw leven als in de dagen van Noach, waarin de staat Israël het appellerende teken is. Als dat inderdaad het geval is – dat wil zeggen in die honderdtwintig jaar vóór de uitvoering van het oordeel – dan leven wij en de gehele mensheid onder het besluit van het oordeel. Ook wij dragen immers schuld aan de bedorven situatie waarin we leven. Ook wij hebben meegewerkt aan en geprofiteerd van de voorspoed, die mede de oorzaak is van het bederf van de schepping. Vandaar de vraag: hoe zullen wij dan als christenen leven en standhouden? Als gelovigen hebben we een voorbeeldfunctie. Alleen al dit gegeven rechtvaardigt bovenstaande vraag.

Toen ik het vorige boek voltooid had, wist ik nog niets van de Coronacrisis, niets van de apocalyptische branden in Australië en Californië, niets van de hitterecords in ons eigen land in de zomer en het najaar van 2020. In dat boek heb ik verteld dat bij de profetieën in de Bijbel sprake is van herhaling, verheving,

uitbreiding en voltooiing is. We zagen deze profetische waarheid dit jaar voor onze ogen komen.

Epidemieën zijn er altijd geweest, maar een epidemie die alle volken treft en in staat is het hele leven totaal stil te leggen is een verheviging en uitbreiding die we uit het verleden niet kennen. En hoe vaak hebben we dit jaar in het Journaal alleen al de woorden gehoord: 'Zo hevig, zo uitgebreid, zo heet, zo omvangrijk, dat hebben we nooit eerder gezien of meegemaakt'?

Let op: ik weet niet zeker of we in 'de dagen van Noach' leven, ik ben geen profeet. Ik heb dan ook duidelijk in het eerste hoofdstuk van mijn vorige boek gesteld dat de Bijbelse profetie niets met toekomstvoorspelling te maken heeft en derhalve nooit in de tijd geplaatst kan worden. Dat geldt ook voor 'de dagen van Noach'. Daarom heb ik dit vorige boek zoekend en vragend geschreven, zonder pretenties of zekerheden.

Het is onmogelijk aan de hand van de Bijbelse profetie de huidige gebeurtenissen concreet op een tijdlijn te plaatsen. Wat wel zeker is in onze dagen, is wat we voor onze ogen zien gebeuren. Dat is de profetische wijsheid van herhaling, verheviging, uitbreiding en voltooiing, die zich bijna dagelijks voor onze ogen voltrekt. Ook is het zeker dat de meerderheid van onze politici en wetenschappers, de huidige gebeurtenissen niet in verband brengt met het handelen van God. Namelijk dat God ons mogelijk voorbereidt op het komende oordeel, een oordeel waarvan de Bijbel zegt dat het alles te maken heeft met onrust in de natuur, met hitte, droogte, sprinkhanen, aardbevingen en vloedgolven en dat dit alles zelfs uitloopt op onrust in de kosmos. In mijn vorige boek heb ik daar genoeg over verteld.

Wat ik in het vorige boek slechts aangestipt heb (zie blz. 107) wil ik in dit boek uitwerken en met u overdenken. Als wij inderdaad leven in de herhaling van de dagen van Noach, heeft dat dan ook

invloed op onze christelijke levenshouding en levenswandel. En: heeft Jezus toen Hij over die tijd sprak ons hier ook aanwijzingen over gegeven? Jazeker!

In Lucas 21 spreekt Jezus eerst over het naderende oordeel over de stad Jeruzalem en het Joodse volk. Dat oordeel is betrekkelijk kort na Zijn hemelvaart voltrokken, in de jaren 68 tot 70. Onder leiding van generaal Titus is de stad Jeruzalem belegerd, ingenomen en verwoest.

Uit de geschiedenis weten we dat de gelovigen in Jeruzalem goed geluisterd hebben naar het onderwijs van Jezus. Zodra zij de legers van Titus zagen verschijnen voor de muren van de stad, hebben zij die verlaten. Zo zijn ze door hun geloof en gehoorzaamheid ontsnapt aan het oordeel over de stad.

In zijn beschrijving slaat Lucas de ‘tussentijd’ – de tijd tussen Jezus’ hemelvaart en de tijd vlak voor Zijn terugkomst – over en gaat verder met de eindtijd, in het bijzonder met de aanwijzingen die Jezus heeft gegeven voor de generatie die aan het eind van de tijd leeft.

Vanaf vers 25 spreekt Jezus over de herhaling van het oordeel in de toekomst. Die toekomstige dagen noemt Hij ‘de dagen van Noach’. Jezus geeft ook concrete aanwijzingen voor de generatie die leeft aan het eind van de tijd.

Nu we voor zelf voor het eerst met een wereldwijde en moeilijk te bestrijden epidemie worden geconfronteerd, beseffen we hoezeer we in wijsheid en stuurmanskunst tekortschieten om hier op de juiste wijze mee om te gaan. Vandaar de vraag: hoe zullen wij als christenen in deze dagen leven?

Er zal, naarmate we dichterbij de climax komen, bijzondere genade nodig zijn om als christenen te leven met God, elkaar en de wereld. Als Jezus bij voorbaat zegt dat de dagen voor Zijn komst

uitlopen op radeloze angst onder de volken, dan begrijpt ieder kind van God dat dit geen overbodige vraag is.

Er is nu en in de komende jaren hemelse wijsheid nodig om steeds weer de juiste keuzes te maken en bijzondere genade om niet beheerst te worden door paniek en angst. Daarover gaat het in dit boek. Het is van het grootste belang dat we aandacht besteden aan Jezus' woorden. Het geloof en de gehoorzaamheid van christenen uit de eerste eeuw zijn daarin ons voorbeeld.

Het is niet per se noodzakelijk dat u mijn vorige boek gelezen hebt, maar het draagt natuurlijk wel bij tot een goed verstaan.

Dick Langhenkel

1. Het normale christelijk leven

Voor ik ga beginnen met de bespreking van de bijzondere aanwijzingen die Jezus ons heeft gegeven over de herhaling van de dagen van Noach, wil ik eerst enige aandacht schenken aan het normale christelijke leven en het daaruit voortvloeiende gemeenteleven.

Ik begin met een paar opmerkingen en aandachtspunten met betrekking tot dat gemeenteleven. De verwarring op dit punt is groot, gezien het grote aantal kerkscheuringen, de vele groepen en splintergroepen die voornamelijk ons land al rijk is. Velen zien door de bomen het bos niet meer en hebben daarom gebroken met elke vorm van christelijke gemeenschap. Het is niet aan mij om in het kader van dit boek daar een oordeel over te vellen of daar uitgebreid op in te gaan. Van mij mag er in elke straat een christelijke gemeente zijn. Ik denk niet dat het aantal gemeenten het kwaad is, maar de wijze waarop die gemeenten met elkaar omgaan en over elkaar spreken. Ook het ledental van een plaatselijke gemeente zie ik niet als eerste prioriteit. Jezus zei: 'Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn naam, daar ben Ik in hun midden.' Eenvoudiger kan het niet!

Natuurlijk ervaar ik het ook als iets bijzonders als ik met velen de naam van de Heer mag loven en prijzen. Ik heb in de loop der jaren voor grote groepen mogen spreken, maar ook voor enkelen. Aan de kleine groepen heb ik de meest waardevolle herinne-

ringen overgehouden. Wat ik in de massabijeenkomsten mocht beleven was uiteraard indrukwekkend, maar ook oppervlakkig. Het was ook zo weer voorbij. Je bevindt je naast elkaar, maar je beleeft weinig of niets blijvends met elkaar.

Vandaar dat ik geen moeite heb met de vele kleine groepen of gemeenten die de naam van de Heer belijden. De wijze waarop we met elkaar omgaan en over elkaar spreken is voor mij het criterium.

Als ik soms hoor hoe christenen van de ene kerk spreken over de broeders en zusters van een andere kerk, dan lopen de rillingen over mijn lijf. Soms is er sprake van pure haat. Soms heeft een gemeente zich bij voorbaat al zo dichtgetimmerd met Bijbelse en on-Bijbelse leerstellingen dat het zelfvoldane en on-neembare vestingen zijn geworden. Als ik denk aan al het leed en zorg die hieruit voortkomen, waar ik als predikant bij betrokken ben geweest – bijvoorbeeld als het ging om een jong stel uit twee verschillende kerken – kan ik me goed voorstellen dat vele jongeren van nu de kerk helemaal buitengesloten hebben. Jarenlang heb ik in ellendige en soms vijandige discussies gezeten over wat wel en niet gezongen mocht worden in de kerk. Wat hebben we ermee bereikt? Dat we nu kerken hebben die elk hun eigen vaste repertoire hebben. Zo zijn in de evangelische gemeenten de psalmen en gezangen achter de horizon verdwenen. Daar is men blijkbaar totaal vergeten dat dit kostbare geschenken zijn, die God ons door de eeuwen heeft gegeven. Men beseft daar niet hoe dit hun geestelijk leven verarmt. God is niet alleen de God van deze eeuw, maar ook de God van ons voorgeslacht. In andere kerken is zelfs de Bijbel een ouderwets, tijdgebonden boek en haalt men er slechts die teksten uit die in de eigen kraam van pas komen.

Zo zijn er tegenwoordig kerken die hun bestaansrecht bijvoorbeeld geheel ontleen aan de wederkomst van Christus. Hun kerkzijn wordt geheel beheerst door de kalender van wat komen zal.

Die kalenders tonen onderling nogal wat verschillen, wat helaas ook weer zorgt voor de nodige onverdraagzaamheid. Men is zo bezig met de toekomst dat men Jezus' opdracht voor het heden bijna geheel uit het oog verliest. Aandacht en zorg voor de naasten worden daardoor niet of nauwelijks meer in praktijk gebracht. De feitelijke aanwezigheid van Jezus in het heden raakt steeds verder naar de achtergrond. Ze doen niets met de duidelijke woorden die Jezus Zijn discipelen gaf vlak voor Zijn afscheid: 'Het is uw zaak niet de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft' (Hand. 1:7). Hij zegt daarmee niets anders dan dat we de vragen rond de tijd van Zijn toekomst moeten laten rusten. Immers, Hij weet als de Zoon Zelf ook niet wanneer de Vader Hem terugzendt. Jezus zegt: 'Ik kom terug! Tot die tijd vraag Ik jullie Mijn getuigen te zijn. Laat dat voldoende zijn! Ik geef jullie kracht voor het leven van elke dag. Richt je daar op, geef daar je energie aan.'

Een kerk of geloofsgemeenschap die geheel op de toekomst gericht is, mogen we in het licht van Jezus' opdracht toch wel een onevenwichtige aangelegenheid noemen? Dat geldt evenzeer voor een kerk die het profetische woord geheel verwaarloost en alleen oog heeft voor het sociale aspect in het heden. Door die onevenwichtigheden sluiten kerken elkaar uit en kan er geen sprake zijn van een normaal christelijk gemeentelven. Dat dit voor iedereen schade en armoede oplevert, zal u duidelijk zijn.

Nog steeds begrijpen veel christenen die zich met allerlei toekomstscenario's bezighouden niet dat, als Jezus in ons hart is

komen wonen en ons lichaam Zijn tempel is, Zijn komst al heeft plaatsgevonden! Eenvoudig gezegd: met Pinksteren kwam Jezus terug! Heeft Jezus bij Zijn afscheid niet duidelijk gezegd: 'Nog een korte tijd en gij ziet Mij niet meer, en nogmaals een korte tijd en gij zult Mij zien' (Joh. 16:16)? De apostelen leren ons dan ook dat de kinderen van God niet zozeer naar de wederkomst van de Heer uitzien, maar naar Zijn openbaring. Hij is reeds gekomen op Pinksteren, in de gestalte van de Trooster. Hij is gekomen als de Geest van Christus in ons hart, toen we tot geloof kwamen. Wat ons nu nog ontbreekt, is de openbaring van Zijn heerlijkheid, anders gezegd: dat de bedekking weggenomen wordt en we Hem mogen zien zoals Hij is! Hoe treffend en mooi verwoordt de apostel Johannes deze waarheid: 'Geliefden, NU zijn wij kinderen Gods en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen; (maar) wij weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is' (1 Joh. 3:2, 3).

Wij verwachten als kinderen van God de openbaring van onze Heer en Heiland. Dat is onze Bijbelse toekomstverwachting. Maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat we daar een geloofsgemeenschap op bouwen? Een dergelijke ontwikkeling zou getuigen van een tunnelvisie. Met als gevolg een onevenwichtig christendom, dat weinig te maken heeft met het normale christelijke gemeenteleven.

Dezelfde onevenwichtigheid doet zich voor bij groepen en gemeenten die zich geheel concentreren op genezing door gebed. Op zich een Bijbelse opdracht, maar door zich hier geheel door in beslag te laten nemen, lopen dergelijke groepen en gemeenten het risico in een sfeer van oneerlijkheid en bedrog terecht te komen. De kans bestaat dat wonderen en genezingen wor-

den geclaimd die nooit plaatsgevonden hebben. Erger nog: er worden verwachtingen gewekt – meestal bij toch al kwetsbare mensen – die niet gerealiseerd worden. Oprecht gelovige mensen kunnen daardoor in grote geestelijke nood komen. Concrete gebedsverhoring is toch al een moeilijk onderwerp. Ik heb de zegen van tekenen en wonderen in mijn eigen bediening meegeemaakt. Gebed heeft altijd een grote plaats in mijn omgang met God en mensen ingenomen. Alles is immers uit Hem, door Hem en tot Hem (Rom. 11:36)?

Toch moet ik als ik terugkijk zeggen dat de meerderheid van mijn gebeden niet is verhoord. Ik denk dan vooral aan de concrete gebeden, die ik opgezonden heb voor personen en zaken die ik kende. Juist op het gebied van ziekte en genezing heb ik Gods antwoord vele malen gemist. Als ik gelovig bid, kan ik niet anders dan uitkijken naar de verhoring. Ik behoor niet tot de bidders die bidden en dan vergeten zijn wat ze gebeden hebben. Ik heb daar in het verleden wel toe behoord, maar ik heb Jezus' woorden om kort en voor concrete zaken te bidden en uit te zien naar de gebedsverhoring ter harte genomen.

Ik vind bidden, en in het bijzonder voorbede, heel zwaar, de moeilijkste kant van ons christelijke leven en onze wandel met God. Jezus heeft gezegd: '... wat gij ook vraagt in Mijn naam, Ik zal het doen' (Joh. 14:13). Tot drie keer toe klinken deze woorden: 'Ik zal het doen.' Wie Jezus serieus neemt, kan niet anders dan tegen deze vragen aanlopen. Verder in dit boek hoop ik op deze vragen rond gebed en gebedsverhoring uitgebreider terug te komen.

Ik las deze week dat een Iraakse christen ons land verlaat en terugkeert naar Irak, terug naar de vervolgte kerk. Letterlijk schrijft hij: 'Hier in Nederland raak ik Jezus kwijt!' Dat heeft me diep getroffen. Een kerk die zich eenzijdig richt op gebed en ge-

bedsgenezing, kan, als men verwachtingen wekt die men niet kan waarmaken, Jezus ook kwijtraken. Men loopt dan als kerk het risico terecht te komen in een sfeer van leugen en bedrog. Daarom wil ik nu, na deze voorbeelden over het onevenwichtige christelijke gemeenteleven, met u nadenken over het normale, dat wil zeggen volwassen en evenwichtige leven van kinderen van God. Als het normale christelijke leven van de afzonderlijke leden al niet functioneert, zal ook de gemeente niet volwassen kunnen functioneren. Omgekeerd geldt hetzelfde: als de gemeente niet functioneert, heeft dat ook zijn weerslag op de volwassenheid van de individuele gelovigen. Hoe moet het dan met het bijzondere en aanvullende onderwijs van Jezus? Hoe kan Hij ons opbouwen en toerusten voor de uitzonderlijke tijd die Jezus als de herhaling van de dagen van Noach omschreef? Daarvoor moet toch sprake zijn van een zekere rijpheid en kennis onder Gods kinderen?

Om het kort en eenvoudig te houden begin ik met een metafoor die, naar ik hoop, door u allen wordt herkend. Ons huis staat op acht meter lange betonnen palen om te voorkomen dat het in de klei wegzakt. De belangrijkste zijn de vier hoekpalen – ik ben bouwkundige geweest. Die vier palen zijn allemaal even lang, even dik en even zwaar uitgevoerd. Als één paal lichter zou zijn of van een slechtere kwaliteit, dan zal zich dat door de tijd openbaren. Dan zou het huis kunnen verzakken. Van deze vier palen hangt dus de duurzaamheid van ons huis af. In 1992 kreeg het een eerste test toen een stevige aardstok, waarvan het epicentrum in Roermond lag, ons huis een stevige dreun gaf. Na een grondige inspectie wist ik dat ik een goed huis had gekocht. Zo moet het normale christelijke leven eveneens op vier gelijke palen rusten, wil ons geloofsleven zich volwassen en duurzaam

kunnen ontwikkelen. De apostel Paulus noemt zowel de individuele gelovige als de gemeente regelmatig een gebouw of een tempel, gebouwd op een goed fundament. Het heeft de Heilige Geest goed gedacht dit fundament direct bij de stichting van de eerste gemeente in Jeruzalem duidelijk te omschrijven als een bindende regel voor de kerk in de toekomst. We lezen in Handelingen 2:42: 'En zij bleven volharden bij het **onderwijs** der apostelen en de **gemeenschap**, het **breken van het brood** en de **gebeden**.'

Hadden latere generaties ook maar volhard, waren ze maar trouw gebleven aan deze opdracht, dan was Jezus mogelijk al teruggekomen. En zo niet, dan zou de kerk er heden ten dage in ieder geval heel wat volwassener en florisanter bij staan in de wereld. Welke gemeente in ons land voldoet vandaag nog aan deze vier pijlers, aan dit onwankelbare fundament? De meeste kerken en gemeenten hebben de neiging zich te ontwikkelen in de richting van één pijler en daar de andere pijlers aan ondergeschikt te maken. Die ene pijler wordt dan zo centraal gesteld, dat alles en iedereen daaraan afgemeten wordt. Wie een andere focus heeft wordt buitengesloten. Zo ontstaat de kerkelijke verdeeldheid. Een evenwichtige gemeente rust op alle vier de pijlers en er wordt in zo'n gemeente op toegezien dat er aan allemaal evenveel aandacht wordt gegeven! Niet zo nu en dan, maar continu. Dat is volharding!

Na tweeduizend jaar zien we helaas dat kerken en individuele christenen zich sterk gemaakt hebben rond een of meerdere pijlers. Generaliserend gezegd zijn er bijvoorbeeld kerken waar alles draait om de onderlinge gemeenschap. Dat zijn sociale kerken met de nodige aandacht voor elkaar en met een grote inzet voor het bestrijden van het sociale onrecht in de wereld.

Het zijn de wereldverbeteraars, die denken dat zij het Koninkrijk van God op aarde moeten vestigen. Onderwijs en gebed spelen daarbij een ondergeschikte rol. Alles geschiedt overwegend in eigen kracht en langs eigen opvattingen. Zou het onderwijs in deze kerken goed functioneren, dan zouden de gemeenteleden weten dat Gods Koninkrijk daar is waar de Koning is. Bij Jezus' terugkomst daalt met de Koning het Koninkrijk op aarde.

Eenzelfde eenzijdige ontwikkeling zien we ook rond de pijler van het onderwijs. Kerken die hier onevenredig veel nadruk op leggen, noemen we de leerstellige kerken, waar alles draait om de letter van de Schrift, de geloofsbelijdenis, de catechismus en alles wat men erbij bedacht heeft. Het zijn de kerken waar men elkaar voortdurend de maat neemt en op de letter bestrijdt. Het feit dat we alleen al in ons land meer dan acht gereformeerde stromingen hebben, zegt genoeg.

Ook rond het breken van het brood hebben zich kerken gegroepeerd. Het Avondmaal, de betekenis van het kruis, de verzoening en vergeving door het bloed van Christus staan hier centraal. In ons land kijken we dan naar de wat traditionelere kerken, waar alles draait om zonde, zondaar-zijn, vergeving en genade. Ik ben een zondaar en ik blijf een zondaar en ik blijf afhankelijk van de vergevende genade van Christus. Onderwijs over de levensheiliging, geestelijke groei en een levend gebedsleven kent men niet of nauwelijks.

Rond de pijler van het gebed zien we iets soortgelijks. In gemeenten waar eenzijdig aandacht wordt geschonken aan het gebed lijkt alles te kunnen worden opgelost, zowel door persoonlijk als door gezamenlijk gebed in de bidstond. In deze kerken is altijd al een grote vrijmoedigheid geweest om samen met anderen en voor anderen te bidden. Bij ziekte neemt genezing door het ge-

bed een centrale plaats in. Het zijn vooral de evangelische kerken en pinkstergemeenten die dit gelovig in praktijk brengen.

Ik schrijf dit alles niet als kritiek. Ik weet heel goed dat de volmaakte gemeente op aarde niet bestaat. Het doet me verdriet en het geeft mij zorg dat men ongehoorzaam is aan de opdracht om aandacht te besteden aan het evenwicht tussen de vier pijlers waarop iedere gemeente van Christus gebouwd moet zijn, wil die gemeente ook in moeilijke tijden staande kunnen blijven. Tevens bewaart dit de gemeente voor extremisme en neerkijken op anderen. Alleen daarom al zijn die vier pijlers van groot belang. Vergeet niet: ze zijn niet door mij bedacht, maar door de Heilige Geest aan de kerk gegeven.

Ik raad iedere predikant en iedere gelovige aan regelmatig andere geloofsgemeenschappen te bezoeken. We kunnen niet alleen veel van elkaar leren, maar ook elkaar opbouwen en helpen om die vier pijlers, waar de Geest van Christus Zijn gemeente op wil bouwen, gehoorzaam te realiseren.

Ik heb dit zelf in praktijk gebracht. Overal heb ik heilige ernst en grote oprechtheid aangetroffen. Tegelijk heeft het mij altijd verdriet gedaan dat er zoveel scheiding en wederzijdse veroordeling is, waardoor we een slecht imago in de wereld hebben en nauwelijks geloofwaardig zijn.

We hoeven geen uiterlijke eenheid te creëren, we zijn één in Christus. We hebben die eenheid slechts te bewaren! Dat doen we door ons hart en onze deuren voor elkaar te openen en gastvrij te zijn, in de wetenschap dat we allen eigendom zijn van de ene Verlosser. Alleen zo kunnen we elkaar helpen eventuele onevenwichtigheid rond de pijlers te ontdekken en te verhelpen.

Een kerk of gemeente die steunt op één of twee pijlers, krijgt nooit zicht op de volle waarheid. Zij zal zich afscheiden van an-

deren en loopt het risico op anderen neer te kijken en hen te veroordelen. Maar al te vaak is men over en weer niet welkom bij elkaar, omdat men niet voldoet aan de letter van hun pijler. Een volwassen christen, een volwassen gemeente kan alleen bestaan en groeien door gelijke aandacht voor het onderwijs, de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden.

De verleiding om ook aandacht te besteden aan de volgorde van deze door Lucas genoemde pijlers is groot, maar in het kader van dit boek houd ik dat beperkt. Het is niet toevallig dat het onderwijs als eerste genoemd wordt. Immers alleen door goed en betrouwbaar onderwijs zijn onevenwichtigheden te voorkomen. Zowel Jezus als alle apostelen leggen de nadruk op goed en evenwichtig onderwijs. Paulus schreef niet voor niets brieven aan de gemeenten en we mogen zeer dankbaar zijn dat die brieven de tijd hebben doorstaan en in de Bijbel zijn terechtgekomen.

Kijk maar hoe hij de noodzaak van lezen en studeren onderstreept: 'Al wat namelijk tevoren geschreven is, werd tot ons onderricht geschreven, opdat wij in de weg der volharding en van de vertroosting der Schriften de hoop zouden vasthouden' (Rom. 15:4).

Dit is slechts één uitspraak van de apostel. Er zijn er in zijn brieven en ook in die van de andere apostelen nog veel meer te vinden.

Onderwijs is ook zo belangrijk omdat zowel Jezus als de apostelen voorzagen dat valse leraars de gemeente zouden binnendringen. Om niet het zicht op de Bijbelse waarheid kwijt te raken hebben we onderscheidingsvermogen nodig en dat vraagt van iedere gelovige de juiste kennis. 'Zelf weet ik, dat na mijn heengaan grimmige wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet zullen sparen; en uit uw eigen midden zullen mannen op-

staan, die verkeerde dingen spreken om de discipelen achter zich aan te trekken' (Hand. 20:29).

In dergelijke termen spreken alle apostelen in hun brieven en daarmee benadrukken ze de noodzaak van goed onderwijs. Lucas geeft ons een voorbeeld van gelovigen uit de stad Berea, die reeds geleerd hadden om niets voor zoete koek te slikken, maar door zelfstudie na te gaan of alles wat onderwezen werd juist was. We lezen: '... en dezen onderscheidden zich gunstig van die te Tessalonica, daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren' (Hand. 17:11).

We leren van de leden van deze gemeente twee principes, die geldig zijn voor alle eeuwen.

Ten eerste: luister altijd onbevangen, bereidwillig en zonder vooroordelen.

Ten tweede: ga ermee naar huis en onderzoek de Bijbel om zelf te ontdekken of deze dingen juist zijn. Bouw je geloof nooit op mensen, hoe goed en bekend de prediker ook mag zijn. Bouw alleen op het Woord dat God ons gegeven heeft, de heilige Schrift. Dit geldt naar mijn mening niet alleen voor de Bijbel, maar ook voor het lezen van welk boek dan ook. Lees altijd onbevangen, zonder vooringenomenheid, maar slik het niet voor zoete koek. Ik heb verschillende boeken mogen schrijven, maar heb altijd gebeden en bidt dat nog regelmatig: 'Laat alles wat niet uw goedkeuring kan wegdragen door U onder een bedekking worden gebracht, opdat ik niemand schade doe. Alles wat in Uw ogen juist is, wil daar Uw zegen aan geven en wilt U me ervoor bewaren ongewild een dwaalleraar te worden?' Met Paulus bid ik vaak dat ik niet, na anderen gepredikt en geschreven te hebben, zelf door God afgewezen wordt (1 Kor. 9:27). Het heeft me altijd

voorzichtig en zorgvuldig gemaakt, voor ik mijn inzichten op papier vastlegde.

Ik ben oprecht bezorgd over het huidige onderwijsniveau in onze kerken en gemeenten. Leerdiensten kent men nauwelijks meer en veel studiegroepen zijn vage praatgroepen geworden, waarbij de Bijbel amper open gaat. Ik hoor dan soms ook de wonderlijkste dingen in alle ernst beweren.

Deze week nog zei een enthousiaste zuster: 'De wet lees ik niet, want die heb ik niet nodig. Jezus heeft de wet vervuld.'

Ik pakte mijn Bijbel en las uit de Bergrede Jezus' woorden voor: 'Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen. Want voorwaar, Ik zeg u: Eer de hemel en de aarde vergaat, zal er niet één jota of één tittel vergaan van de wet, eer alles zal zijn geschied. Wie dan één van de kleinste van deze geboden ontbindt en de mensen zo leert, zal zeer klein heten in het Koninkrijk der hemelen' (Matt. 5:17-19). Haar reactie luidde: 'Ik wist niet dat dit in de Bijbel staat.'

En wat onderwees Paulus aan de gemeente die hij gesticht had? Wat zei hij daarover tegen gouverneur Felix? 'Maar dit erken ik voor u, dat ik naar die weg, die zij een secte noemen, inderdaad de God der vaderen vereer, gelovende al hetgeen in de wet en in de profeten geschreven staat' (Hand. 24:14).

Toen wist deze dame het helemaal niet meer.

Door onkunde zijn in het verleden vele christenen meegegaan in de verwerpelijke leer dat Israël zou hebben afgedaan. Zij geloven dat God het verbond met Zijn volk heeft verbroken, dat de landbelofte niet meer geldt en dat wij als gelovigen uit de heidenen in de plaats van de Joden gekomen zijn.

In de Romeinenbrief onderwijst Paulus precies het tegendeel

door de vraag te stellen: 'Ik vraag dan: God heeft zijn volk toch niet verstoten?' en die vraag ook meteen zelf te beantwoorden: 'Volstrekt niet!' (Rom. 11:1) Dat is toch een duidelijk antwoord? Deze onkunde onder christenen heeft geleid tot de moord op miljoenen Joodse mannen, vrouwen en kinderen, alleen omdat (zogenaamde) christenen meenden dat zij de Joden niet alleen moesten verwerpen, maar ook bestelen, verkrachten en vermoorden.

Het is niet te bevatten wat een afvallige geestelijkheid het volk geleerd heeft. Dat kon allemaal gebeuren omdat men de mensen eerst de Bijbel ontnomen had.

Niet voor niets was Luthers eerste werk de Bijbel vertalen en uitgeven in de landstaal. Hij droeg het volk op die ook te lezen en te bestuderen, zodat de gelovigen niets voor zoete koek hoefden te slikken en ze de geestelijkheid konden controleren.

Om te voorkomen dat predikanten hun eigen stokpaardjes zouden gaan berijden gaven de reformatoren al snel de opdracht een catechismus samen te stellen, gebaseerd op de vier pijlers uit Handelingen 2.

Een magistraal werk, dat tot zegen is geweest, en de kerken bewaard heeft voor eenzijdige en onvolwassen omgang met de heilige Schrift. Helaas ligt de catechismus heden ten dage in veel van onze kerken weer onder een dikke laag stof, tot schade van velen. Zo gaat het in onze dagen op het gebied van onderwijs en kennis opnieuw helemaal mis. Bijbellesen – laat staan de Bijbel bestuderen – komt steeds minder voor onder christenen en dat terwijl in ons land ieder christen een Bijbel heeft of kan hebben. Het is droevig gesteld met de kennis van de Bijbel. Je kunt heden ten dage de grote massa christenen – voor zover je nog van een massa kunt spreken – weer alles wijsmaken. Onderwijs heeft alleen zin als de hele raad van God verkondigd wordt.

Deze uitdrukking komt van de apostel Paulus (Hand. 20:27). Hij bedoelt daarmee dat het hele raadsbesluit van God evenwichtig aan de gemeenten onderwezen moet worden. Steeds bestaat het gevaar dat de predikanten hun meningen centraal stellen. Dan kan het accent in de ene gemeente geheel op de leer over de persoon en het werk van de Heilige Geest liggen en in een andere gemeente op ziekte en genezing en zo kunnen we doorgaan. Het geloofsleven wordt dan gebouwd op één pijler en dat wordt dan ook nog slecht of onvolkomen in de praktijk gebracht. Dat ligt niet aan onze voorouders. Zij onderkenden dit probleem al in de dagen van de Reformatie. Onze Heidelbergse Catechismus is ongeëvenaard goed en heeft slechts één blinde vlek: er is geen aandacht voor Gods handelen met Israël. Dat is echter geen reden om de hele catechismus te verwerpen.

Kennis maakt mondig. Vandaar dat kinderen al op jonge leeftijd in de catechismus werden onderwezen en deze deels uit het hoofd moesten leren. Ik ben er zelf geestelijk rijk van geworden. Met de inhoud van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis hebben we hetzelfde probleem als met de Heidelbergse Catechismus. Ze is een bijzonder geloofsgetuigenis van Guido de Bres, ze is rijk van inhoud, maar heeft ook helaas een blinde vlek voor het woord van de profetie, waardoor het zicht op Israël totaal verloren is gegaan. Dat doet niets af van de waarde van dit indrukwekkende stuk. Al mogen we nooit ontkennen dat we ons door het ontbreken van goed onderwijs uit het profetisch woord direct en indirect schuldig hebben gemaakt aan de Jodenvervolging en al het andere leed dat de Joden is aangedaan.

Door dit gebrek aan kennis kon een deel van de kerk zich zo schandelijk misdragen. Die schuld rust nog steeds op ons; we hebben ons immers nooit echt verootmoedigd voor God en Zijn volk. We hebben niet daadwerkelijk onze schuld terugbetaald en

nog steeds niet het vertrouwen van de Joden teruggewonnen, want het antisemitisme tiert nog welig in onze kerken (zie mijn boekje *Zeven redenen om voor Israël te kiezen*).

Evenwicht tussen de vier pijlers waarop God Zijn kerk bouwt en met name gedegen aandacht had deze drama's kunnen voorkomen. Eeuwenlang heeft de kerk zonder nader onderzoek de kerkvader Augustinus blind gevolgd, met alle verwarrende gevolgen van dien. Zo zien we hoe gevaarlijk het is om zomaar achter mensen, kerkelijke belijdenissen en allerlei leringen aan te lopen. Dat staat een evenwichtig en volwassen gemeenteleven in de weg.

De vierde en laatstgenoemde pijler is gebed. Niet omdat het gebed onbelangrijk is, maar omdat gebed het onderwijs levend maakt, zodat niet alleen ons verstand, maar voor alles ons hart wordt bereikt. Dat geldt uiteraard ook voor de andere pijlers.

Gebed maakt het breken van het brood en het drinken van de wijn tot een levende ervaring. Ook de onderlinge gemeenschap wint aan diepgang als we voor en met elkaar bidden. Zonder gebed blijven de drie eerstgenoemde pijlers dode suggesties. Het is het gebed, mits uit het hart en in geest en in waarheid gebeden, dat alles levend maakt, Joh.4:23).

Als wij de Bijbelse leer voor het normale christelijke leven en het gemeenteleven niet meer verstaan, dan zullen we het bijzondere onderwijs dat Jezus gaf voor 'de dagen van Noach' al helemaal niet verstaan! Als het normale christelijke leven al niet in orde is, heeft het geen enkele zin om te proberen het aanvullende onderwijs van Jezus te verstaan. Als het fundament niet in orde is, zal het gebouw ook niet lang bestaan.

De beide mannen, Henoeh en Noach, die in de dagen voor de zondvloed door de Heer voor en door het oordeel gered werden, waren mannen die wandelden met God. Dat geeft een voortdurende en dagelijkse gemeenschap met God aan, op alle terreinen van het dagelijkse leven. Zij waren geestelijk volwassen mannen. Ze werden dan ook rechtvaardigen genoemd.

Voor het komende oordeel, dat zal plaatsvinden na de herhaling van hun dagen, zoals ik beschreven heb in mijn vorige boek, zal er ook een schifting plaatsvinden tussen rechtvaardigen en onrechtvaardigen, tussen wat echt is en wat er op lijkt. Die schifting moet ook plaatsvinden, want er is helaas veel vrome schijn! Daarom is het zo belangrijk dat we in de allereerste plaats goed op de hoogte zijn van wat de Schrift bedoelt met een evenwichtig en volwassen christelijk leven. Pas dan kunnen we Jezus' aanvullende onderwijs voldoende verstaan. Anders missen we de ernst en de diepte van Zijn woorden voor die bijzondere tijd, die wel eens onze tijd zou kunnen zijn. Zouden wij nu leven als in 'de dagen van Noach', de bijzondere tijd die voorafgaat aan het oordeel en de komst van Jezus, dan hangt er veel af van de vraag of wij het onderwijs voor die dagen verstaan of niet, namelijk of we straks aangenomen of achtergelaten zullen worden. 'Want zoals het was in de dagen van Noach, zo zal de komst van de Zoon des mensen zijn. Want zoals zij in [die] dagen vóór de zondvloed waren, etende en drinkende, huwende en ten huwelijk gevende, tot op de dag, waarop Noach in de ark ging, en zij niets bemerkten, eer de zondvloed kwam en hen allen wegnam, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Dan zullen er twee in het veld zijn, één zal aangenomen worden en één achtergelaten worden; twee vrouwen zullen aan het malen zijn met de molen, één zal aangenomen worden, en één achtergelaten worden' (Matt. 24:37-41; vgl. ook Luc. 17:20-37).

Ga met deze woorden eens in de stilte, bevraag uw hart en bid om licht en leiding voor de dagen waarin we nu leven en voor de komende tijd.